

Părintele Avraam

LECTIA
DOI

VIATA LUI AVRAAM:
ÎNTELESUL INIȚIAL

THIRD MILLENNIUM

MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură - Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită.

Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru răspândirea Bibliei în Anglia și străinătate).

Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel[®]. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte efecace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere.....	1
II. Conexiuni	2
A. Definiție	2
B. Tipuri	3
1. Context	4
2. Modele	4
3. Prefigurări	6
C. Rezumat	7
III. Implicații	8
A. Impactul de bază	8
B. Teme majore	9
1. Harul divin	9
2. Loialitatea lui Avraam	10
3. Bindecuvântările lui Avraam	10
4. Bindecuvântările prin Avraam	11
C. Cinci etape	12
1. Obârșia și experiențele timpurii	12
2. Interacțiuni timpurii cu alții	13
3. Legământul cu Dumnezeu	14
4. Interacțiuni târzii cu alții	15
5. Urmașii și moartea	16
IV. Concluzie	18

Părintele Avraam

Lecția doi

Viața lui Avraam: Înțelesul inițial

INTRODUCERE

Urmașii credincioși ai lui Hristos iubesc Scripturile. Știm că ele ne vorbesc în multe moduri diferite și foarte personale. Acesta este un adevăr prețios despre Scriptură pe care creștinii nu ar trebui să-l uite niciodată. Dar, de multe ori, această dimensiune personală, minunată a Scripturii ne poate face să pierdem din vedere ceva ce trebuie să ne amintim mereu. Biblia nu a fost scrisă direct pentru tine sau pentru mine. În primul rând, Scriptura a fost scrisă pentru alte persoane care au trăit cu mii de ani în urmă. Așadar, încercând să înțelegem cum să folosim Scriptura la viața noastră, trebuie să fim întotdeauna atenți să punem la baza aplicativității contemporane înțelesul inițial al Bibliei.

Acesta este un ciclu de lecții pe care l-am numit *Părintele Avraam*. În aceste lecții studiem relatările din viața lui Avraam, redată în Geneza 11:10-25:18.

Aceasta este a doua lecție dintre cele trei introductive și am intitulat-o „Viața lui Avraam: Înțelesul inițial”. În această lecție, vom vedea importanța citirii povestirilor despre viața lui Avraam ținând cont de vremea în care au fost scrise și cui i-au fost adresate. Vom cerceta impactul inițial pe care aceste relatări era menit să-l aibă asupra poporului lui Israel ce-l urma pe Moise spre Țara promisă;

Vom analiza înțelesul inițial al Genezei 11:10-25:18, uitându-ne la două concepte importante. Mai întâi, vom arăta că Moise a trasat conexiuni între istoria vieții lui Avraam și experiențele auditorului său inițial. Apoi, vom rezuma unele dintre implicațiile pe care aceste conexiuni le-a avut asupra audienței inițiale.

Înainte de a discuta despre înțelesul inițial al vieții lui Avraam, ar trebui să ne oprim puțin pentru a recapitula ceea ce am studiat în lecția anterioară. Până acum, am discutat despre două aspecte critice. Mai întâi, am sugerat că Geneza 12:1-3 prezintă patru teme majore în narațiunea lui Avraam. Bunătatea lui Dumnezeu față de Avraam (multele feluri în care Acesta și-a arătat mila față de patriarh), responsabilitatea lui Avraam de a fi loial lui Dumnezeu (multele feluri în care Dumnezeu s-a așteptat ca Avraam să-L asculte), binecuvântările date lui Avraam (promisiunile unui neam mare, a multor copii, a unei țări, a unui nume mare) și binecuvântările lui Dumnezeu date prin Avraam altora (promisiunea că Avraam va fi o binecuvântare pentru toate familiile pământului).

Mai mult, am văzut, că aceste teme majore au modelat felul în care a fost spusă povestirea lui Avraam în Geneza. Am aflat că relatarea narațiunii lui Avraam se împarte în cinci etape simetrice. Prima, începe cu obârșia lui Avraam și experiențele lui timpurii în Geneza 11:10-12:9. A doua, câteva episoade ce se concentrează pe interacțiunile timpurii ale lui Avraam cu reprezentanții altor popoare, în Geneza 12:10-14:24. Cel de-al treilea și segmentul central al vieții lui Avraam vizează legământul lui Dumnezeu cu patriarhul, în Geneza 15:1-17:27. A patra secțiune a vieții lui Avraam prezintă interacțiunile târzii avute de Avraam cu reprezentanții altor popoare în Geneza 18:1-

21:34. Iar al cincilea segment acoperă subiectul urmașilor lui Avraam și moartea acestuia în Geneza 22:1-18:25.

Aceste cinci etape prezintă viața patriarhului într-un model simetric. Cea de a treia secțiune (Geneza 15:1-17:27), legământul lui Dumnezeu cu Avraam, constituie elementul central al vieții lui Avraam. Secțiunile a doua și a patra corespund reciproc, deoarece ambele se concentrează pe interacțiunile lui Avraam cu alte popoare. Prima și ultima secțiune corespund reciproc prin furnizarea copertile de început și sfârșit vieții lui Avraam, trasând spița genealogică a familiei din trecut înspre viitor.

În multe privințe, această lecție va clădi pe aceste înțelegeri despre structura și conținutul vieții lui Avraam. După această trecere în revistă, suntem gata să trecem la principalele preocupări ale acestei lecții, înțelesul inițial al vieții lui Avraam din cartea Geneza. Să începem prin explorarea conexiunilor existente între povestirile despre Avraam și experiențele izraeliților care le-au primit pentru prima oară.

CONEXIUNI

În acest ciclu de lecții, clădim interpretarea vieții lui Avraam pe premisa că aceste povestiri au fost scrise inițial în zilele lui Moise și că acestea sunt în esență aceleași acum ca și atunci. Cei mai mulți teologi critici care dezaprobă aceste istorisiri spun că nu au fost scrise în zilele lui Moise, dar alte părți ale Vechiului Testament, și chiar Domnul Isus au insistat că Moise a scris Geneza. De aceea, creștinii din zilele noastre ar trebui să declare paternitatea mozaică a acestei cărți. În acest ciclu de lecții suntem însă interesați să mergem un pas mai departe. Vrem nu doar să înțelegem faptul că Moise a scris aceste povestiri, ci vrem să știm și de ce le-a scris. Care a fost perspectiva sa asupra vieții lui Avraam? Cu ce scop a scris-o? Una dintre cele mai bune modalități de a studia înțelesul inițial al vieții lui Avraam este aceea de a căuta conexiuni prin care Moise leagă povestirile despre Avraam cu experiențele auditoriului inițial, izraeliții care l-au urmat din Egipt, spre Țara promisă.

Pentru a explora modul în care Moise a conectat povestirile despre Avraam auditoriului său inițial, vom atinge trei aspecte. În primul rând, vom stabili la ce ne referim când vorbim despre aceste conexiuni. În al doilea rând, ne vom uita la unele tipuri de conexiuni care apar în povestirile vieții lui Avraam. În al treilea rând, vom rezuma conexiunile din aceste povestiri uitându-ne la fiecare din cele cinci etape majore din structura povestirii vieții lui Avraam. Să începem prin a stabili la ce ne referim când vorbim despre conexiuni.

DEFINIȚIE

În multe feluri, atunci când Moise a alcătuit istoria vieții lui Avraam, s-a găsit într-o situație similară cu toți scriitorii narațiunilor biblice. S-a aflat între două lumi. Pe de o parte, Moise a primit relatări privitoare la ceea ce noi numim, „acea lume”: lumea lui Avraam. Cunoștea ce s-a întâmplat în viața lui Avram cu 500-600 de ani în urmă atât din tradiție cât și din revelația extraordinară a lui Dumnezeu. În sensul acesta, Moise, s-a preocupat în primul rând de lumea antică în care a trăit Avraam.

Dar, pe de altă parte, Moise s-a preocupat și de lumea în care trăia, pe care am putea-o numi „lumea lor”: lumea lui Moise și a izraeliților care l-au urmat. Ca lider al poporului lui Dumnezeu în acel moment, Moise și-a scris povestirile despre lumea antică în care a trăit Avraam de dragul de a satisface nevoile lumii lor.

În timp ce Moise a mediat între „acea lumea”, a vieții lui Avraam, și „lumea lor”, lumea contemporană lui, a trasat conexiuni între viața patriarhului și cea a cititorilor săi, astfel încât aceștia să poată vedea relevanța povestirilor pe care le-a scris. Adică, Moise și-a selectat și formulat povestirile într-o manieră care a permis izraeliților ce îl urmau să vadă că existau conexiuni între viața lui Avraam și viața lor. În mare parte, Moise a realizat acest lucru scriind astfel încât auditoriul său să poată face comparații și să observe contraste între Avraam și propriile lor experiențe. Uneori aceste comparații și contraste au fost mai neînsemnate, alteori mai extinse, dar în fiecare episod Moise a atras oarecum atenția asupra acestor tipuri de conexiuni între viața lui Avraam și viețile auditoriului său inițial.

Acum că am văzut ideea de baza a conexiunilor și înțelesului inițial al acestora, să ne îndreptăm spre cel de-al doilea subiect: tipurile de conexiuni stabilite de Moise între viața lui Avraam și experiențele audienței inițiale israelite.

TIPURI

Pentru ca o istorisire să fie relevantă cititorilor săi trebuie să înfățișeze o lume pe care aceștia să o poată înțelege. Dacă lumea din poveste este complet diferită de lumea reală, dacă cititorii nu se pot raporta la personajele și la temele ei, aceasta nu le va transmite nimic. Sau folosind termenii acestei lecții, în cazul în care „acea lumea”, a lui Avraam, era complet diferită de „lumea lor”, cea a lui Moise și a izraeliților, povestirile despre Avraam nu ar fi fost semnificative sau relevante pentru izraeliți. Deci, Moise s-a străduit să traseze conexiuni între lumea lui Avraam și lumea izraeliților care se deplasau spre Țara promisă.

Întrebarea ce ne-o punem în această lecție este: „Cum a clarificat Moise aceste conexiuni? Cum a formulat el povestirile despre Avraam, pentru a crea conexiuni cu lumea cititorilor săi?” Pe măsură ce vom înainta în acest studiu, vom vedea că Moise a creat conexiuni între narațiunile sale și experiențele copiilor lui Israel îndeosebi în trei feluri principale. În primul rând, și-a scris povestirile, astfel încât acestea să vorbească izraeliților despre contextul istoric al lucrurilor pe care le trăiau. În al doilea rând, a scris astfel încât narațiunile să furnizeze izraeliților modele sau exemple de urmat sau de evitat. Și, în al treilea rând, a scris pentru a arăta că multe din experiențele patriarhului prefigurau sau adumbreau experiențele izraeliților. Pentru că în lecțiile viitoare ne vom referi adesea la aceste tipuri de conexiuni, ar trebui să introducem toate cele trei tehnici utilizate de Moise pentru a demonstra relevanța vieții lui Avraam pentru ascultătorii săi inițiali. Să privim mai întâi la felul în care viața lui Avraam a furnizat contextul experiențelor izraeliților din zilele lui Moise.

Context

Din multe puncte de vedere, aceasta este conexiunea cel mai ușor de identificat. Este destul de obișnuit pentru oameni din toate categoriile sociale să povestească întâmplări cu scopul principal de a explica contextul istoric al lucrurilor prin care au trecut. Părinții procedează astfel cu copiii lor, profesorii își ilustrează învățăturile în acest fel, păstorii și chiar liderii politici fac la fel. De multe ori captăm auditoriu ce ne ascultă povestirile, atrăgându-le atenția asupra contextului istoric pe care îl oferă.

În ceea ce privește viața lui Avraam, această legătură poate fi descrisă astfel: conexiunile cu contexte istorice apar atunci când Moise indică modalități prin care experiențele Israelului sunt înrădăcinate istoric în evenimentele din viața lui Avraam. Să privim de pildă la felul în care Moise a explicat contextul istoric privitor la țara Canaanului drept patria Israelului. Vă amintiți că, de mai multe ori în timpul exodului, izraeliții s-au întreat de ce trebuie să parcurgă tot drumul până în țara Canaanului. De ce nu i-a lăsat Moise să se oprească înainte de a intra în țară?

De câteva ori, Moise a răspuns la această problemă oferind izraeliților anumite detalii despre contextul istoric al vieții lui Avraam. Într-un cuvânt, a arătat că Dumnezeu a dat în mod expres lui Avraam drept patrie Canaanul pentru ca izraeliții să poată vedea de ce insistă Moise asupra Canaanului drept patria lor. De pildă, în Geneza 15:18 citim următoarele cuvinte spuse de Dumnezeu lui Avraam:

Seminței tale dau țara aceasta, de la râul Egiptului până la râul cel mare, râul Eufrat. (Geneza 15:18)

Acest pasaj stabilește cauza sau contextul istoric pentru insistența lui Moise asupra faptului că Israelul posedă Canaanul. Dumnezeu a dat acea țară străbunicului lui Israel, și le-a dat-o și lor ca urmași ai lui Avraam. Așadar, a se statornici într-o altă țară nu era o opțiune.

Studiind mai multe detalii din viața lui Avraam, vom vedea că Moise a arătat în repetate rânduri spre acest tip de contexte istorice. O a doua modalitate principală, prin care Moise a conectat viața lui Avraam cu Israelul zilelor lui, a fost oferirea de modele. Să vedem cum au servit modelele acestor povestiri.

Modele

Moise nu a vrut ca primii săi cititori să primească povestirile despre Avraam doar drept informații generale; el a descris multe situații din viața patriarhului, pentru ca aceștia să poată vedea asemănări considerabile între circumstanțele vieții lui Avraam și propriile lor circumstanțe. Aceste similitudini au ridicat probleme morale pentru audiența relatărilor despre Avraam. Moise a specificat că aceste similitudini dădeau posibilitatea Israelului, să vadă exemple de urmat sau de respins.

Nararea povestirilor cu scopul de a oferi modele sau exemple este un mod obișnuit de a le conecta cu ascultătorii. Se folosește tot timpul. Când avertizăm pe cineva de la locul de muncă să nu facă un lucru, de multe ori adăugăm povestirea unui caz întâmplat persoanei care a făcut ultima dată acea greșală. Când învățăm copiii, că ar

trebui să se străduiască mai mult la școală, adesea întărim aceste sfaturi cu povestiri despre exemple de oameni care au un mare succes, pentru că au muncit din greu în școală.

Adesea, Moise a procedat la fel pentru a conecta povestirile despre Avraam cu cele ale auditoriului său inițial izraelit. Personajele povestirii lui Avraam, sunt prezentate pentru a putea servi drept modele de urmat sau de respins pentru Israel. Observați, de pildă, cum Moise i-a îndemnat pe izraeliți să îndrăznească în fața amenințărilor canaaniților care ocupau țara Canaanului. Știm din cărțile Numeri și Deuteronom că izraeliții care îl urmau pe Moise au refuzat să intre în Canaan, deoarece canaaniții puternici ocupau țara. Inimile lor erau pline de groază, deoarece canaaniții păreau a fi un dușman de neînving. În Deuteronom 1:26-28 citim aceste cuvinte ale lui Moise adresate semeniților lui Israel:

Dar voi n-ați vrut să vă suiți în ea și v-ați răzvrătit împotriva poruncii Domnului Dumnezeului vostru. Ați cârtit în corturile voastre și ați zis: „Pentru că ne urăște, de aceea ne-a scos Domnul din țara Egiptului, ca să ne dea în mâinile amoriților și să ne nimicească. Unde să ne suim? Frații noștri ne-au înmuiat inima, zicând: „Poporul acela este un popor mai mare și mai înalt la statură decât noi; cetățile sunt mari și întărite până la cer.” (Deuteronom 1:26-28)

Un mod prin care Moise s-a ocupat de această teamă de canaaniți a constat în oferirea cititorilor săi exemplul lui Avraam în confruntarea cu canaaniții. De exemplu, prima informație despre canaaniți o întâlnim în viața lui Avraam, în Geneza 12:6:

[Avraam] a străbătut țara ... Canaaniții erau atunci în țară. (Geneza 12:6)

Și într-un mod similar, în Geneza 13:7 citim aceste cuvinte:

Canaaniții și feresiții locuiau atunci în țară. (Geneza 13:7)

De ce menționează Moise prezența canaaniților în țara promisă de două ori în două episoade alăturate? Unul din motive a fost acela de a arăta Israelului că situația lui Avraam a fost similară cu a lor. Canaaniții se aflau în Țara promisă atât în zilele lui Avraam cât și în zilele lui Moise în Israel. Totuși, Avraam a crezut promisiunile lui Dumnezeu și a înaintat cu îndrăzneală pe teritoriul ocupat de canaaniți. În felul acesta, Moise și-a încurajat cititorii să imite îndrăzneala lui Avraam, încrezându-se în promisiunile lui Dumnezeu și intrând în țară, chiar dacă aceasta era încă ocupată de canaaniți. În acest fel, pentru ei Avraam a devenit exemplul de urmat.

Continuându-ne incursiunea în viața lui Avraam, vom găsi multe pasaje care oferă exemple pozitive și negative. În al treilea rând, în anumite situații, Moise a făcut conexiuni între viața lui Avraam și viața cititorilor săi, arătând modul în care evenimentele din viața patriarhului prefigurau sau prevesteau în linii mari evenimentele din vremea lor.

Prefigurări

În multe privințe, conexiunile legate de contexte istorice necesită foarte puțină similitudine între povestire și auditoriu pentru a-și îndeplini scopul; exemplele și modele necesită o și mai mare similitudine între povestire și circumstanțele auditoriului pentru ca exemplul să fie relevant. Dar prefigurarea apare doar atunci când există multe similitudini, atât de multe încât „aceea lume”, a lui Avraam, să arate aproape exact ca „lumea lor”, a izraeliților. Acest tip de conexiune extinsă apare rar în povestirile despre viața lui Avraam, dar din când în când, Moise descrie întâmplările din viața lui Avraam într-o manieră foarte asemănătoare cu evenimentele din vremea lui.

Mulți dintre noi au auzit zicala, istoria se repetă. Desigur, știm cu toții că nu există două grupuri de evenimente istorice care să fie exact la fel. Dar, uneori, evenimentele sunt atât de asemănătoare încât al doilea pare a fi o repetare a primului. Când scriitorii biblici au văzut că evenimente din trecut păreau să se repete în viața auditoriului lor, adesea au evidențiat această conexiune. Această tehnică literală este cunoscută sub numele de prefigurare.

Un exemplu de prefigurare apare în binecunoscutul episod care descrie legământul lui Avraam cu Dumnezeu din Geneza 15:1-21. Dumnezeu l-a asigurat pe Avraam că urmașii lui vor poseda într-o zi țara Canaanului, chemându-l să se pregătească pentru un legământ ritualic. Avraam s-a pregătit, tăind câteva animale în jumătate și așezând bucăți din carnea lor sfâșiată pe ambele părți ale unei cărări. După ce patriarhul a adormit, a avut o viziune a ceva care semăna foarte mult cu una dintre experiențele prin care a trecut auditoriul său inițial. În Geneza 15:17 citim aceste cuvinte:

După ce a asfințit soarele, s-a făcut un întuneric adânc; și iată că a ieșit un fum ca dintr-un cuptor și niște flăcări au trecut printre dobitoacele despicate. (Geneza 15:17)

Din contextul mai amplu al acestui pasaj aflăm că flăcările și cuptorul îl reprezentau pe Dumnezeu Însuși, care trece printre dobitoacele despicate, ca o asigurare că urmașii lui Avraam vor primi cu siguranță Țara promisă.

Să înțelegem imaginea. În Geneza 15:17 ni se spune că Dumnezeu a trecut pe dinaintea lui Avraam ca fum și flăcări pentru a-l asigura că va da urmașilor săi Țara promisă. Pentru noi, cititorii de azi, ar putea părea ciudat că Dumnezeu îl asigură pe Avraam apărând ca fum și foc, dar când ne amintim că Moise a scris despre viața lui Avraam pentru copiii lui Israel ce-l urmau spre Țara promisă, nu ar trebui să ne surprindă deloc includerea acestui detaliu. De-a lungul călătoriei izraeliților, Dumnezeu a apărut înaintea poporului într-o manieră care seamănă cu un cuptor și cu niște flăcări. În norul slavei care i-a condus spre Țara Promisă, Dumnezeu le-a apărut și lor ca fum și foc.

Deci, în felul acesta modul în care Dumnezeu se arată lui Avraam prefigurează modul în care li se arată izraeliților din zilele lui Moise. La fel cum Avraam a primit garanția că va intra în posesia țării, pentru că Dumnezeu a mers înaintea lui în această manieră, tot astfel izraeliții acelor vremuri auzind această povestire ar fi trebuit să primească și ei la rândul lor garanția intrării în posesia țării.

O altă prefigurare și mai extinsă apare în episodul care relatează despre izbăvirea lui Avraam din Egipt, în Geneza 12:10-20. Acest pasaj a fost scris pentru a-l îndruma pe

Israel cu privire la Egipt. În acest caz, Moise a formulat întregul episod, pentru a crea o paralelă ce reflecta îndeaproape experiența izraeliților pe care îi conducea. În Geneza 12:10-20, Avraam locuiește temporar în Egipt din cauza unei foamete în țara Canaanului, întârzie mai mult acolo pentru că faraon o ia pe Sara în haremul lui, dar Dumnezeu îl izbăvește trimitând boli peste casa lui faraon. Atunci, faraon îl izgonește iar Avraam pleacă din Egipt cu o mare bogăție.

Această povestire despre Avraam a fost proiectată în mod clar pentru a prefigura experiența națiunii lui Israel generații mai târziu. La fel ca Avraam, ei au locuit temporar în Egipt, din cauza unei foamete în țara Canaanului, au fost reținuți de faraon, apoi au fost izbăviți de Dumnezeu prin boli trimise peste casa lui faraon. Faraon a poruncit să li se dea drumul, iar Israel a părăsit Egiptul, prădând bogățiile egiptenilor. Moise a formulat intenționat această istorisire pentru a prefigura experiențele auditoriului său. O prefigurare atât de amplă este rară în povestirile despre Avraam, dar astfel de conexiuni, apar ici și colo în narațiunile despre patriarh.

Citind despre viața lui Avraam, vom observa prezența tuturor celor trei conexiuni în moduri și la momente diferite. Moise a conectat „acea lumea”, a vieții lui Avraam, și „lumea lor”, lumea auditoriului său inițial, oferindu-le contextul istoric al experiențelor lor, modele de urmat sau de respins, și arătându-le cum viața lui Avraam a prefigurat multe din experiențele lor.

Acum, că am văzut tipurile de conexiuni pe care Moise le-a stabilit între Avraam și auditoriul izraelit, ne ajută să rezumăm felul cum fiecare etapă majoră din viața lui Avraam s-a conectat cu viața auditoriului inițial.

REZUMAT

Vă amintiți că viața lui Avraam se împarte în cinci etape simetrice. În fiecare dintre aceste etape Moise a găsit modalități de a conecta povestirile despre Avraam cu circumstanțele auditoriului său inițial.

În prima etapă, Moise a povestit despre obârșia lui Avraam și experiențele lui timpurii în moduri care se conectau la contextul și experiențele timpurii ale oamenilor care l-au urmat din Egipt. Atât Avraam cât și Israel se trag din aceeași familie. Ambii au fost chemați de Dumnezeu pentru a locui în țara Canaan. Deci, Moise a prezentat contextul istoric, l-a creionat pe Avraam drept model și a prezentat modalități prin care viața lui Avraam a prefigurat experiențele trăite de auditoriul său.

În a doua etapă, Moise a descris, interacțiunile timpurii ale lui Avraam cu alte persoane pentru a stabili conexiuni cu auditorul său. A vorbit despre modul în care Avraam a interacționat cu egiptenii, întrucât Israelul a interacționat cu egiptenii din vremea aceea. A vorbit despre Avraam și Lot, deoarece Israelul a interacționat cu urmașii lui Lot, moabiții și amoniții. A scris despre împărații din răsărit și regele canaanit al Sodomei, deoarece Israelul a avut experiențe similare cu împărați străini și cu cetățile canaanite.

În a treia etapă, Moise a scris despre legământul lui Dumnezeu cu Avraam, deoarece Israelul a intrat și el în legământ cu Dumnezeu. Legământul lui Avraam cu Dumnezeu prefigura legământul încheiat de Dumnezeu cu Israel în multe feluri.

În a patra etapă, Moise a scris despre interacțiunile târzii ale lui Avraam cu alte popoare. El a scris despre oamenii din Sodoma și Gomora, Lot și Abimelec filisteanul deoarece Israelul s-a confruntat și el în aceea vreme cu popoare similare: cetățile canaanite, moabiții, amoniții și filistenii.

În a cincea etapă, Moise a scris despre urmașii și moarte lui Avraam astfel încât să realizeze conexia cu cititorii săi izraeliți. A scris cu precădere despre Isaac, fiul deosebit și moștenitorul lui Avraam, deoarece auditoriul său izraelit se trăgea din Isaac. A atras atenția asupra locului de înmormântare pentru Sara, pentru că terenul se afla în Țara promisă de Dumnezeu lui Israel. A atras atenția asupra celorlalți fii ai lui Avraam, care nu l-au moștenit pe Avraam, mai ales Ismael, pentru că Israelul a avut de-a face cu ismaeliții în vremea aceea.

Observăm deci că pe măsură ce Moise a scris despre Avraam a trasat multe conexiuni diferite între povestirile lui și experiențele auditoriului său izraelit. A făcut acest lucru pentru a oferi o călăuzire semnificativă izraeliților care îl urmau spre Țara promisă.

Acum, că am văzut principalele moduri prin care Moise a conectat viața lui Avraam cu viața auditoriului său izraelit, trebuie să punem o altă întrebare importantă legată de înțelesul original. Care au fost implicațiile acestor conexiuni pentru auditoriul inițial? Ce trebuiau să învețe din povestirile despre viața lui Avraam?

IMPLICAȚII

Fără îndoială, atunci când oamenii își fac timp să scrie o istorie atât de complexă ca cea a vieții lui Avraam din Geneza, au tot felul de motivații și obiective. Își doresc ca povestirile să aibă un impact multiplu asupra auditoriului lor. De fapt, atunci când Moise a scris viața lui Avraam, intențiile sale au fost atât de multe, încât este imposibil să le descifrăm în totalitate, cu atât mai puțin să le enunțe în câteva propoziții. Putem totuși rezuma implicațiile principale pe care Moise a sperat ca auditoriul său inițial să le extragă din povestirile despre Avraam.

Vom studia implicațiile inițiale ale vieții lui Avraam în trei etape. În primul rând, vom descrie impactul de bază pe care aceste povestiri au fost concepute să-l aibă asupra auditoriul inițial. În al doilea rând, vom vedea cum impactul acestor povestiri se regăsește în cele patru teme majore din viața lui Avraam. Și în al treilea rând, vom rezuma implicațiile inițiale ale fiecăreia dintre cele cinci etape din povestirile lui Moise despre Avraam. Să ne uităm mai întâi la impactul de bază pe care aceste povestiri au fost concepute să-l aibă.

IMPACTUL DE BAZĂ

În mare, ne ajută să rezumăm scopul povestiri vieții lui Avraam, astfel: Moise a scris despre Avraam pentru a-l învăța pe Israel de ce și cum trebuia să lase Egiptul în urmă, și să înainteze spre cucerirea Țării promise. Cu alte cuvinte, regăsindu-se în contextul

istoric al vieții lui Avraam, aflând modele sau exemple de urmat și de respins în întâmplările acestuia, și înțelegând modul în care viața sa o prefigura pe a lor, izraeliții ce-l urmau pe Moise puteau vedea cum să urmărească planul lui Dumnezeu pentru ei.

Deși putem fi siguri pe baza mărturiei Scripturii și a Domnului Isus că Geneza a fost întocmită în vremea lui Moise, ar trebui să reținem că nu putem ști cu precizie când a terminat de scris Moise povestirile în forma prezentă. Indiferent de caz, putem spune, fără teama de a greși, că principala preocupare a lui Moise atunci când a scris istoria lui Avraam, ar fi fost foarte similară pentru oricare din generații. El a scris despre Avraam, ca să îndrepte inimile izraeliților dinspre Egipt spre intrarea în posesia Țării promise.

Această implicație generală pentru auditoriul inițial cu greu poate fi exagerată. Moise a scris pentru a încuraja nașterea lui Israel care-l urma să nu se mai întoarcă niciodată în Egipt și a izbui în cucerirea Canaanului, iar această implicație extinsă ne conduce spre o aplicație actuală a vieții lui Avraam. Ca și creștini, suntem într-o călătorie, călătorie care o completează de fapt pe cea începută de Israel în vremea lui Moise. Ne îndreptăm spre ceruri noi și un pământ nou. Pentru a aplica corect povestirile lui Avraam la viața noastră, trebuie să luăm seama la felul în care acestea îndrumă auditoriul inițial să continue să înainteze spre Canaan.

Pentru a înțelege mai bine această idee cuprinzător, ar trebui să privim în detaliu la scopul avut de Moise și vom reveni la cele patru teme majore pe care le-am identificat deja în acest pasaj din Geneza.

TEME MAJORE

Vă amintiți că, anterior în această lecție, am sugerat că Geneza 12:1-3 prezintă cel puțin patru teme care dau coerență acestei părți din istoria patriarhală. Aceste patru teme exprimă impactul central pe care Moise a intenționat să-l aibă povestirile sale. Mai întâi, s-a concentrat pe harul divin dăruit lui Avraam, apoi pe loialitatea acestuia; în al treilea rând, a fost preocupat de binecuvântarea *lui* Avraam și în al patrulea rând, pe binecuvântarea *prin* Avraam. Ne este de folos să privim scopul inițial avut de Moise în scrierea vieții lui Avraam prin prisma acestor patru teme.

Harul divin

Mai întâi, Moise a scris despre modalitățile prin care Dumnezeu Și-a arătat îndurarea față de Avraam. În mare, am văzut deja că Dumnezeu i-a arătat mult har lui Avraam, atât în primii ani ai relației sale cu El, dar și zilnic de-a lungul întregii sale vieți. Tema harului divin a fost concepută pentru a reaminti copiilor lui Israel din vremea lui Moise că Dumnezeu le-a arătat și lor o mare îndurare. Dumnezeu le-a arătat har în perioada timpurie când i-a dus din Egipt la Sinai, apoi zi de zi, a continuat să le arate milă, chiar și în pregătirea lor pentru viitoare cucerire a Canaanului.

Cuvintele bine-cunoscute rostite de Dumnezeu la Sinai în Exod 19:4 vorbesc despre harul lui Dumnezeu în acest fel:

Ați văzut ce am făcut Egiptului și cum v-am purtat pe aripi de vultur și v-am adus aici la Mine. (Exod 19:4)

Din păcate, copiii lui Israel conduși de Moise au uitat cât de mare a fost mila lui Dumnezeu pentru ei. La început s-au plâns că Dumnezeu și Moise i-a înșelat privându-i de confortul din Egipt. S-au plâns de hrană și apă în pustie. Au crezut că Dumnezeu le-a cerut prea mult, atunci când i-a chemat să intre în stăpânirea Țării promise. Așadar, Moise a subliniat adesea modurile în care Dumnezeu l-a arătat îndurare lui Avraam pentru a aminti auditoriului său inițial de felul în care au fost binecuvântați, de îndurările arătate față de ei în mod repetat.

Loialitatea lui Avraam

În al doilea rând am văzut că Moise a subliniat loialitatea lui Avraam, atrăgând atenția asupra multelor moduri prin care Dumnezeu l-a responsabilizat pe patriarh să asculte de poruncile Lui. Moise a subliniat în mod repetat că Dumnezeu se așteaptă ca patriarhul să-I asculte poruncile, deoarece acest țel a fost la rândul lui relevant pentru izraeliții care l-au urmat. Această atenție acordată cerinței de loialitate a fost grăitoare și pentru Israelul din zilele lui Moise. Iată cum a continuat Dumnezeu să se adreseze Israelului la muntele Sinai în Exod 19:4-5:

Ați văzut ce am făcut Egiptului și cum v-am purtat pe aripi de vultur și v-am adus aici la Mine. Acum, dacă veți asculta glasul Meu și dacă veți păzi legământul Meu, veți fi ai Mei dintre toate popoarele. (Exod 19:4-5)

Remarcați că binecuvântarea de a deveni comoara Lui este condiționată de credințioșia lui Israel. Deși Dumnezeu a arătat multă milă față de națiune, statutul fiecărei persoane din fiecare generație depindea de felul în care aceasta reacționa la poruncile Lui.

Așa cum am văzut, principala responsabilitate dată lui Avraam a fost aceea de a merge în țara Canaan. Moise a subliniat această responsabilitate, deoarece a vrut ca izraeliții care-l urmau, să rămână statornici în drumul spre țara Canaanului. Bineînțeles, scriind despre celelalte responsabilități ale lui Avraam, Moise a vrut să-i învețe pe izraeliții din zilele lui despre alte multe responsabilități pe care le aveau. Numeroasele cerințe de loialitate puse lui Avraam vorbeau cât se poate de clar despre faptul că auditoriul inițial trebuia, la rândul lui, să fie loial și credincios poruncilor lui Dumnezeu.

Binecuvântările lui Avraam

În al treilea rând, am văzut desigur importanța temei binecuvântărilor promise de Dumnezeu lui Avraam. În povestirile sale despre Avraam, Moise s-a axat pe binecuvântările promise: de a-l face pe Avraam și urmașii lui un neam mare, de a le da prosperitate și un nume mare. În multe situații, vedem chiar cum Avraam gustă puțin din aceste binecuvântări chiar în timpul vieții sale. În multe alte situații, povestirile despre Avraam stăruiesc asupra împlinirii acestor binecuvântări în viitor, în generațiile care vor

veni. Moise s-a concentrat astfel pe binecuvântările lui Avraam, deoarece acestea promisiuni erau valabile și pentru urmașii patriarhului, poporului lui Israel condus de Moise. Și poporului lui Israel i s-a promis binecuvântări mari. Urmau să devină o națiune mare, să experimenteze o prosperitate fără precedent și să primească un nume mare, atunci când aveau să intre în Țara promisă.

De fapt, la fel ca Avraam, Israel a gustat și el puțin din aceste binecuvântări până la scrierea cărții Genezei. Începuseră deja să vadă împlinirea unora dintre aceste promisiuni în propriile lor vieți. Totuși, existau încă multe împliniri ale acestor binecuvântări care aveau să vină odată cu intrarea în Țara promisă. Dumnezeu a vorbit despre aceste binecuvântări viitoare pentru Israel la Sinai în Exod 19:6 astfel:

Îmi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt. (Exod 19:6)

Moise a scris despre binecuvântările promise de Dumnezeu lui Avraam pentru a mări speranțele Israelului din vremea lui. Citind promisiunile lui Dumnezeu făgăduite patriarhului, ar fi putut vedea clar ca Acesta avea mari binecuvântări păstrate și pentru ei.

Binecuvântările prin Avraam

În al patrulea rând, din povestirile despre Avraam, aflăm că binecuvântările lui Dumnezeu vor veni prin patriarh peste întreaga lume. După cum vă amintiți, binecuvântările prin Avraam nu urmau să vină într-o manieră simplă. În Geneza 12:3 aflăm că Dumnezeu îi va da succes lui Avraam printr-un proces de binecuvântare a prietenilor și de blestemare a dușmanilor acestuia. Într-o varietate de episoade, Moise a arătat cum Dumnezeu i-a îngăduit lui Avraam să întrezărească acest proces în timpul propriei lui vieți când a interacționat cu alți oameni, reprezentanți ai diferitelor națiuni. În multe prilejuri, în povestirile sale despre viața lui Avraam, Moise a subliniat faptul că multe lucruri se vor împlini în viitor.

Moise a subliniat această temă, întrucât a fost foarte relevantă pentru poporul lui Israel care-l urma în vremea aceea. Dumnezeu i-a asigurat de succesul în a fi o binecuvântare pentru alții prin faptul că urma să-i binecuvânteze pe prietenii lor și să-i blesteme pe dușmanii lor. Și eu au putut gusta din aceste promisiuni când au interacționat cu diverse grupuri de oameni din vremea lor. Au văzut deja pe Dumnezeu binecuvântându-i pe prietenii lor și blestemându-i pe vrăjmașii lor în numeroase prilejuri. În plus, Moise s-a concentrat asupra acestor aspecte pentru a le îndrepta ochii spre împlinirile viitoare, când aveau să intre în Țara Promisă și când aveau să răspândească Împărăția lui Dumnezeu până la marginile pământului. Așa cum am văzut în Exodul 19:6 Dumnezeu i-a spus lui Israel:

Îmi veți fi o împărăție de preoți și un neam sfânt. (Exod 19:6)

Această viziune, a națiunii ca o împărăție de preoți, nu indica doar faptul că Israelul avea să fie binecuvântat cu privilegiul de a fi un neam sfânt care să slujească lui Dumnezeu, ci și faptul că izraeliții aveau să slujească scopurilor lui Dumnezeu în întreaga lume. Inspirându-i pe copiii lui Israel să se îndrepte spre Țara promisă, povestirile lui Moise despre Avraam au fost concepute pentru a le insufla viziunea că Dumnezeu avea să-i

folosească pentru a-Și răspândi Împărăția și prin aceasta binecuvântările Sale în întreaga lume.

Acum, că am văzut implicațiile celor patru teme majore ale vieții lui Avraam să rezumăm impactul pe care le-au avut povestirile asupra auditoriului inițial lui Moise uitându-ne la fiecare etapă importantă din structura vieții patriarhului, înregistrată în cartea Genezei.

CINCI ETAPE

Vă amintiți că povestirile despre viața lui Avram se împart în cinci etape principale. Prima, obârșia lui Avraam și experiențele timpurii în 11:10 - 12:9; a doua, interacțiunile timpurii ale lui Avraam cu reprezentanți ai altor popoare în 12:10-14:24; a treia, legământul pe care Dumnezeu l-a făcut cu Avraam în 15:1-17:27, a patra, interacțiunile târzii ale lui Avraam cu reprezentanți ai altor popoare în 18:1-21:34 și a cincea, urmașii lui Avraam și moartea acestuia în 22:1-25:18.

Fiecare dintre aceste etape majore se împarte în segmente mai mici sau episoade. Vom rezuma conținutul și câteva dintre principalele implicații pe care aceste episoade le-au avut asupra auditoriului inițial pentru care a scris Moise.

Obârșia și experiențele timpurii

Prima etapă din viața lui Avraam, obârșia și experiențele timpurii vorbesc despre câteva caracteristici ale familiei acestuia și de momentul în care Dumnezeu l-a chemat pe patriarh pentru prima oară în slujba Lui. În mare, Moise a conceput această primă etapă pentru ca auditoriului său inițial izraelit să învețe despre trecutul familiei lor și despre chemarea făcută lor de Dumnezeu din evenimentele din viața lui Avraam.

Această primă etapă se împarte în trei episoade sau segmente. Prezentarea vieții lui Avraam începe cu o genealogie care redă spița divin-privilegiată a acestuia în 11:10-26. Aceste versete atestă faptul că Avraam a fost un personaj culminant în familia lui Sem, o familie cu statut privilegiat în fața lui Dumnezeu, acela de popor special ales. Genealogia, la rândul ei, este menită să amintească auditoriului inițial israelit al lui Moise că fiind din spița lui Avraam și ei au același statut privilegiat. Erau poporul special ales al lui Dumnezeu.

Al doilea episod din obârșia și experiențele timpurii ale lui Avraam este o altă genealogie în 11:27-32. Într-un cuvânt, acest pasaj îl zugrăvește pe Terah ca fiind un idolatru care a încercat să meargă în țara Canaan, dar a eșuat. Auditoriul inițial al lui Moise ar fi văzut cu ușurință asemănarea dintre circumstanțele lui Avraam și propriile lor circumstanțe. Părinții lor au fost implicați de asemenea în idolatrie și au eșuat în a ajunge în țara Canaanului. Așadar, asemenea lui Avraam, care a trebuit să evite repetarea eșecului tatălui său, izraeliții care l-au urmat pe Moise trebuiau la rândul lor să evite repetarea eșecului părinților lor, aceștia fiind închinătorii la idoli din prima generație a exodului, cei care nu au reușit să ajungă în Canaan.

Obârșia lui Avraam și experiențele lui timpurii sunt continuate cu povestirea migrării lui Avraam în Canaan în 12:1-9. Dumnezeu l-a chemat pe Avraam în țara

Canaan, iar acesta a ascultat chemarea lui Dumnezeu, în ciuda multor dificultăți. Într-o manieră similară, Dumnezeu i-a chemat pe auditoriul inițial al lui Moise în țara Canaanului, iar ei, în ciuda multor dificultăți, trebuiau, la rândul lor să de-a ascultare. Așadar, implicația inițială a povestirii migrării lui Avraam în Canaan a constat în faptul că izraeliții din vremea lui Moise trebuiau să calce pe urmele lui Avraam și să migreze așa cum a făcut patriarhul spre țara Canaanului.

Cu aceste trei segmente, Moise a realizat introducerea vieții lui Avraam și a oferit o călăuzire semnificativă auditoriului său inițial care se confrunta cu provocările slujirii lui Dumnezeu.

Interacțiuni timpurii cu alții

A doua etapă majoră din relatarea vieții lui Avraam în Geneza se concentrează pe interacțiunile timpurii ale patriarhului cu alte popoare. Aceste capitole descriu interacțiunea patriarhului cu alte grupuri de persoane într-o varietate de moduri pentru a-i îndruma pe cititorii izraeliți inițiali în interacțiunile lor cu alții.

În primul episod, Moise a descris izbăvirea lui Avraam din Egipt, în Geneza 12:10-20. Vă amintiți că patriarhul a poposit în Egipt, din cauza unei secete, dar Dumnezeu l-a izbăvit din constrângerea egipteană trimițând boli în casa lui Faraon. Datorită mării izbăviri a lui Dumnezeu, Avraam a plecat din Egipt cu multe bogății și nu a mai revenit. Avraam a învățat foarte bine că Egiptul nu era casa lui.

Cititorii inițiali izraeliți ai lui Moise, au putut vedea că propriile lor experiențe reflectau multe aspecte din povestirea lui Avraam. Au plecat în Egipt din cauza unei foamete, de asemenea, au fost izbăviți când Dumnezeu a trimis boli peste egipteni, și au plecat din Egipt, cu multe bogății date de egipteni. Din păcate, în timp ce izraeliții s-au confruntat cu dificultăți în călătoria lor, mulți dintre ei au început să idealizeze viața din Egipt și au vrut să se întoarcă. Acest episod ar fi trebuit să arate clar auditoriului inițial că Egiptul nu era casa lor. Ar fi trebuit să-și amintească de modul în care Dumnezeu în bunătatea Sa i-a izbăvit și să lase Egiptul și pe egiptenii în urmă.

Al doilea segment al interacțiunilor timpurii ale lui Avraam cu alții îl constituie povestirea conflictului său cu Lot, din Geneza 13:1-18. Aceasta este bine-cunoscuta povestire a certeii iscate între oamenii lui Avraam și oamenii lui Lot, când cele două grupuri au avut o dispută pentru resursele naturale necesare oilor. În această ceartă, Avraam l-a tratat pe Lot cu bunătate permițându-i să trăiască în pace în ținuturile alese de el. Cititorii inițiali ai Genezei nu ar fi avut o problemă cu înțelegerea semnificației acestei povestiri. În Deuteronom 2, în timp ce călătoreau spre Țara promisă, Moise a poruncit izraeliților să-i trateze pe urmașii lui Lot cu bunătate, să-i lase să trăiască în pace în țara lor strămoșească. De fapt, purtarea blândă manifestată de Avraam față de Lot le-a arătat izraeliților cum să-i trateze pe moabiții din vremea lor.

Al treilea episod despre interacțiunile timpurii ale lui Avraam cu alții este povestirea salvării lui Lot de către Avraam, în Geneza 14:1-24. Această povestire complexă descrie cum Avraam i-a învins pe împărații cruzi și puternici care veniseră de departe, și cum și-a arătat încă odată bunătatea față de Lot, salvându-l din mâinile acelor împărați despotici. Această povestire a vorbit destul de clar izraeliților ce-l urmau pe Moise. Când Israel a trecut prin ținuturile moabiților și a amoniților, descendenții lui Lot,

armata lui Israel i-a învins pe împărații cruzi Sihon al amoriților și Og al Basanului, împărați care i-au asuprit pe moabiți și pe amoniți. Salvându-i pe moabiți și amoniți, Israelul n-a făcut nimic altceva decât să urmeze exemplul dat de Avraam.

Așadar, în fiecare episod din această etapă a vieții lui Avraam, patriarhul a fost prezentat ca un exemplu de urmat pentru Israelul acelor vremuri.

Legământul cu Dumnezeu

Am ajuns acum la cea de a treia etapa majoră din viața lui Avraam, legământul încheiat de Dumnezeu cu Avraam în Geneza 15:1-17:27. În mare, această etapă se concentrează pe legământul instituit de Dumnezeu cu patriarhul în moduri care revelează caracterul relației de legământ a lui Israel cu Dumnezeu. Aceste capitole se împart în trei segmente principale.

Primul episod se concentrează în special pe promisiunile din legământul lui Dumnezeu cu Avraam în Geneza 15:1-21. Acest capitol redă binecunoscuta relatare a momentului în care Dumnezeu intră în legământ cu Avraam. Dumnezeu promite că îi va da lui Avraam urmași și o țară. Mai exact, Dumnezeu promite că Avraam va avea o mulțime de urmași și că, după o perioadă de chin într-o țară străină, urmașii lui Avraam vor fi aduși înapoi, în țara promisă. Acest pasaj a fost conceput pentru a le aminti izraeliților că Dumnezeu a încheiat un legământ similar cu Israel, prin Moise. Mai mult decât atât, le-a arătat că ei înșiși experimentau împlinirea promisiunilor lui Dumnezeu față de Avraam. Izraeliții erau urmașii promiși lui Avraam și se întorceau în ținutul pe care Dumnezeu îl făgăduise patriarhului lor. A se îndoii de aceste lucruri însemna să se îndoiască de promisiunile pline de har din legământul făcut de Dumnezeu cu Avraam și reiterate lui Moise.

Al doilea episod, care se concentrează pe legământul lui Dumnezeu cu Avraam, prezintă eșecul patriarhului cu Agar în Geneza 16:1-16. Această poveste tristă amintește cum Avraam și Sara au întors spatele promisiunilor legământului lui Dumnezeu, încercând să aibă un copil prin roaba egipteancă a Sarei, Agar. Avraam și Sara nu s-au încrezut în promisiunile legământului, dar Dumnezeu a respins planul lor de alternativă prin a nu-l accepta pe Ismael ca fiind adevărata sămânță a lui Avraam. Auditoriul inițial al lui Moise a întors spatele, în mod repetat promisiunilor legământului lui Dumnezeu și a dorit confortul Egiptului. Această întâmplare din viața lui Avraam i-a învățat că așa cum planul lui Avraam fusese respins, tot astfel vor fi respinse și alternativele lor la planul lui Dumnezeu.

Al treilea episod ce vizează legământul lui Dumnezeu cu Avraam este consemnarea cerințelor legământului avraamic în 17:1-27. În acest pasaj, Dumnezeu îl confruntă pe patriarh cu privire la eșecul acestuia de a urma planul lui Dumnezeu. Domnul a reafirmat nevoia de loialitate în cadrul legământului prin instituirea circumciziei ca un semn al acestuia urmând să fie aplicată lui Avraam și fiilor lui. Prin acest semn, Dumnezeu a reamintit lui Avraam că relația de legământ necesită responsabilitatea de a fi loial și că loialitatea atrage după sine mari binecuvântări. Moise a povestit această parte a legământului lui Avraam, ca să-i confrunte pe izraeliții din zilele lui cu eșecurile lor, să le reamintească să rămână credincioși și să reafirme nevoia ca

Israel să rămână loial legământului. Numai dacă izraeliții erau credincioși legământului cu Dumnezeu puteau spera pe bună dreptate la marile sale binecuvântări.

Așadar, elementul central al vieții lui Avraam, legământul său cu Dumnezeu, atrăgea atenția asupra harului promisiunilor minunate ale lui Dumnezeu pentru Israel, dar într-un mod convingător amintea auditoriului său că erau obligați să slujească cu loialitate Dumnezeului legământului.

Interacțiuni târzii cu alții

Acum am ajuns la a patra etapă a vieții lui Avraam: interacțiunile sale ulterioare avute cu alții, prezentate în Geneza 18:1-21:34. În aceste capitole Avraam întâlnește diferite persoane conectate într-un fel sau altul cu oamenii care trăiau în vremea lui Moise. Avraam a interacționat cu locuitorii canaaniti ai Sodomei și Gomorei, cu Lot, Abimelec, și Ismael. În mare, interacțiunile lui Avraam cu acești oameni îl învăța pe Israel cum ar trebui să se poarte cu canaanii, moabiții și amoniții, cu filistenii și ismaeliții din vremea lor.

Primul episod din această parte a vieții patriarhului este povestirea despre Sodoma și Gomora din 18:1-19:38. Această narațiune binecunoscută istorisește despre amenințarea judecării divine împotriva relelor cetăți canaanite. Povestește despre preocuparea lui Avraam pentru cei neprihăniți din aceste cetăți, despre distrugerea lor, precum și despre salvarea lui Lot. Aceste evenimente au vorbit direct situației cu care se confrunta auditoriul inițial al lui Moise. Le-au ajutat să înțeleagă ce se întâmpla cu oamenii care trăiau în vremea lor: amenințarea lui Dumnezeu împotriva canaanitilor, preocuparea pe care trebuiau să o aibă pentru cei neprihăniți dintre canaaniti (precum Rahav pe care au întâlnit-o în Ierihon), distrugerea care urma să vină cu siguranță peste cetățile canaanite și relația lor cu urmașii lui Lot, moabiții și amoniții.

Cea de a doua parte a interacțiunilor târzii ale lui Avraam cu alții apare redată în Geneza 20:1-18. În această narațiune Avraam a mijlocit din nou pentru un locuitor al țării, și anume pentru Abimelec, filisteanul. Vă amintiți că Abimelec a amenințat viitorul lui Avraam luându-i-o pe Sara, neștiind că era soția lui. Apoi, Dumnezeu l-a judecat pe Abimelec, iar acesta s-a dovedit a fi drept prin faptul că s-a pocăit de acțiunile sale. Ca urmare a acestei pocăințe, Avraam a mijlocit pentru Abimelec, iar aceștia s-au bucurat de o pace și o prietenie îndelungată.

Această relatare a vorbit izraeliților din vremea lui Moise cu privire la atitudinea pe care trebuiau să o aibă față de filistenii de atunci. Filistenii amenințau Israelul în multe feluri. Dar dacă amenințarea cu judecata lui Dumnezeu ducea la pocăința filistenilor, izraeliții trebuiau să mijlocească pentru ei, și împreună să se bucure de o pace îndelungată.

A treia narațiune din această secțiune, găsită în Geneza 21:1-21, se axează pe relația dificilă dintre Isaac și Ismael. Atât Isaac cât și Ismael erau fiii lui Avraam, dar când tensiunea dintre aceștia a crescut, Dumnezeu îi spune lui Avraam să-l separe pe Ismael de familie. Dumnezeu l-a binecuvântat pe Ismael, dar a spus clar că singurul moștenitor de drept a lui Avraam este Isaac. Informându-și auditoriul izraelit inițial despre aceste evenimente, Moise i-a ajutat să înțeleagă natura relației lor cu ismaeliții din aceea vreme. Când apăreau tensiuni între Israel și ismaeliți, izraeliții trebuiau să își

amintească faptul că Dumnezeu a rânduit o separare între ei. Deși Dumnezeu i-a binecuvântat pe ismaeliți în multe feluri, izraeliții erau adevărații moștenitori ai lui Avraam.

Al patrulea episod al interacțiunilor târzii ale lui Avraam cu alții îl constituie tratatul lui Avraam cu Abimelec din Geneza 21:22-34. Această poveste relatează faptul că filisteanul Abimelec a admis faptul că Avraam era favorizat de Dumnezeu și că Avraam a fost de acord să trăiască în pace cu Abimelec și urmașii săi. În continuare este redată controversa cu privire la drepturile pentru apa oilor lui Avraam și cum Abimelec și Avraam au încheiat un tratat oficial la Beer-Șeba, angajându-se să își acorde respect și cinste reciprocă.

Abimelec și comandantul său reaminteau lui Moise și izraeliților de puternica amenințare ridicată de filistenii din acea vreme. Aici, Moise i-a învățat pe cei cel însoțeau astfel: dacă filistenii admit binecuvântarea lui Dumnezeu revărsată peste Israel, izraeliții trebuie să urmeze exemplul lui Avraam și să trăiască în pace cu ei. Fântâna numită Beer-Șeba exista și în zilele lui Moise, amintindu-i lui Israel de tratatul încheiat acolo și de modul în care trebuiau să urmărească pacea și cinstea reciprocă cu filistenii.

Observăm deci, că interacțiunile de mai târziu ale lui Avraam au implicat multe personaje care corespundeau persoanelor pe care Moise și Israel i-au întâlnit. Privind la acțiunile lui Avraam, izraeliții puteau învăța multe lecții pentru vremii lor.

Urmașii și moartea

Acum ajungem la etapa finală a vieții lui Avraam relatată de Moise, urmașii lui și moartea în Geneza 22:1-25:18. Aceste episoade se concentrează pe moștenirea lui Avraam care a extins relația sa de legământ cu Dumnezeu generațiilor viitoare. În mod firesc, izraeliții care au primit întâi aceste relatări ale lui Moise, ar fi trebuit să învețe mult despre statutul lor de moștenitori ai lui Avraam și despre speranțele pe care trebuiau să le aibă pentru propriii lor urmași.

Primul episod din această parte a vieții lui Avraam este relatarea binecunoscută a încercării lui Avraam din Geneza 22:1-24. Această încercare a fost concepută pentru a determina dacă Avraam îl iubea pe Dumnezeu mai mult decât pe fiul său Isaac. Dumnezeu a inițiat o încercare dificilă cerându-i lui Avraam să-și jertfească fiul. Avraam se supune, iar Dumnezeu îl asigură pe Avraam că rezultatul conformării sale rezidă într-un viitor foarte luminos pentru Isaac.

Deși erau nenumărate implicații ale acestei povestirii pentru izraeliții ce-l urmau pe Moise, caracteristica cea mai proeminentă a acestui pasaj era aceea de a le aminti că Dumnezeu a încercat națiunea Israel pentru a le vedea profunzimea loialității față de El. Dumnezeu a inițiat multe încercări pentru națiunea lui Israel în vremea lui Moise. Conformarea dovedită de Avraam în încercarea sa le amintește de propria nevoie de a se supune acestor încercări, indiferent de dificultatea lor. Iar afirmația privitoare la viitorul strălucit al lui Isaac, ca urmaș al lui Avraam, le reamintește izraeliților de viitorul strălucit pe care urmau să-l aibă în cazul în care biruiau aceste încercări.

Al doilea episod din ultima etapă a vieții lui Avraam este relatarea în care Avraam achiziționează un loc de înmormântare din Geneza 23:1-20. Această relatare descrie cum Avraam a obținut un loc de înmormântare pentru familie, în Hebron, la moartea soției

sale Sara. Narațiunea subliniază faptul că patriarhul nu a acceptat această proprietate ca pe un cadou, ci că a cumpărat-o. Acest act de proprietate a stabilit dreptul legal al familiei sale de a considera țara Canaanului drept patria lor.

Izraeliții care îl urmau pe Moise au înțeles importanța și implicațiile achiziționării acestui loc de înmormântare pentru viața lor. Acesta era locul lor de înmormântare strămoșesc. Avraam, Isaac și Iacov au fost toți îngropați acolo. Au înțeles că era proprietatea lor legală în țară chiar înainte de cucerire. Avraam, Isaac și Iacov au petrecut o mare parte din viața lor în și în jurul Hebronului. Izraeliții erau așa de încredințați că Hebronul este patria lor strămoșească încât au dus trupul patriarhului Iacob pentru a-l îngropa acolo. Această relatare în care Avraam a cumpărat un loc de înmormântare a demonstrat că locul potrivit pentru urmașii săi nu era niciunde altundeva decât țara canaanităilor.

Al treilea episod, despre urmașii lui Avraam și moartea acestuia, este narațiunea emoționantă despre nora lui Avraam, Rebeca, care a devenit soția fiului său deosebit, Isaac în Geneza 24:1-67. În această narațiune, pentru a se asigura că Isaac va evita stricăciunea canaanită, Avraam a insistat ca Isaac să nu se însoare cu o femeie canaanită. În același timp Avraam s-a asigurat că Isaac va rămâne în țara Canaanului, țara făgăduinței, trimitând un slujitor să-i aducă o soție lui Isaac. Găsind astfel o soție pentru Isaac, Avraam a asigurat un viitor plin de binecuvântările lui Dumnezeu pentru Isaac și urmașii săi.

Izraeliții care îl urmau pe Moise ar fi trebuit să învețe din această povestire că Isaac, strămoșul lor după Avraam, a rămas neatins de stricăciunea din Canaan chiar dacă a continuat să locuiască în patria sa în Canaan. Viitorul luminos și binecuvântat al lui Isaac ar fi putut fi și viitorul lor, atâta timp cât ar fi rezistat stricăciunii canaanităilor care locuiau în Țara promisă.

Ultimul episod din viața lui Avraam este narațiunea morții patriarhului și a moștenitorului lui în Geneza 25:1-18. Această culegere de câteva istorioare îi trece în revistă pe fiii lui Avraam avuți cu alte soții în afara Sarei. Apoi prezintă moartea patriarhului timp în care Isaac primește binecuvântarea finală a lui Avraam de moștenitor legal. În cele din urmă, se încheie cu o secțiune contrastantă care enumeră pe scurt descendenții lui Ismael.

Acest sfârșit al vieții lui Avraam a avut multe implicații pentru auditoriul inițial. A enumerat ceilalți fii ai lui Avraam pentru a-i distinge de copiii lui Israel. A evidențiat binecuvântarea finală dată de Avraam lui Isaac, pentru a-i asigura pe izraeliții ce-l urmau pe Moise că ei erau adevărații moștenitori ai promisiunilor lui Avraam. Și a menționat descendenții lui Ismael pentru a risipi orice pretenții pe care ismaeliții ar fi putut să le ridice la moștenirea lui Avraam. Încheind astfel relatarea vieții lui Avraam, Moise a stabilit identitatea, drepturile și responsabilitățile adevăraților urmași ai lui Avraam, copiii lui Israel, pe care îi conducea spre Țara promisă.

Așadar, vedem că Moise a scris povestirile despre viața lui Avraam, pentru a-i învăța pe izraeliții pe care îi conducea de ce și cum ar trebui să lase Egiptul în urmă și să se îndrepte spre cucerirea Țării promise. Pentru a realiza acest obiectiv, Moise a subliniat în diverse moduri în fiecare episod al vieții patriarhului faptul că izraeliții au fost moștenitorii harului dat patriarhului, că aveau responsabilitatea de a fi loiali lui Dumnezeu așa cum fusese patriarhul, că vor primi binecuvântări de la Dumnezeu, cum primise Avraam și că într-o zi toate neamurile pământului vor fi binecuvântate prin ei.

Relatarea vieții lui Avraam, scrisă de Moise, a avut implicații incomensurabile pentru copiii lui Israel care l-au urmat spre Țara promisă.

CONCLUZIE

În această lecție am privit la înțelesul inițial al relatării despre viața lui Avraam din Geneza. Pentru studiul înțelesului inițial am privit în două direcții principale: pe de o parte am examinat conexiunile stabilite de Moise între aceste povestiri și experiențele izraeliților pentru care a scris. Și pe de altă parte, ne-am uitat la faptul că Moise și-a conceput povestirile pentru a avea impact asupra auditoriului inițial care lăsase Egiptul în urmă și se îndrepta spre cucerirea Canaanului.

Pe măsură ce învățăm mai multe despre conexiunile trasate de Moise între Avraam și cititori izraeliți inițiali, despre impactul pe care se aștepta să-l aibă povestirile asupra auditoriului său, vom descoperi cum fiecare episod din viața lui Avraam a fost conceput pentru a-i îndruma pe copiii lui Israel. De asemenea, vom putea discerne mai bine care este aplicabilitatea acestor povestiri pentru viața noastră.